

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. április 11.*

„Előzetes döntéshozatal – Energia – A cseppfolyós gáz (LPG) ágazata – Fogyasztóvédelem –
Általános gazdasági érdekű kötelezettség – A gázpalack maximális ára –
Házhozszállítási kötelezettség – EUMSZ 106. cikk – A 2003/55/EK, 2009/73/EK és 2006/123/EK
irányelv – A 2010. április 20-i Federutility és társai ítélet (C-265/08, EU:C:2010:205) értelmezése –
Az arányosság elve”

A C-473/17. és C-546/17. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti két kérelem tárgyában, amelyeket a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2017. augusztus 2-án (C-473/17), illetve 2017. szeptember 18-án (C-546/17) érkezett, 2017. június 29-i (C-473/17) és 2017. július 19-i (C-546/17) határozataival terjesztett elő

a **Repsol Butano SA** (C-473/17),

a **DISA Gas SAU** (C-546/17)

és

az **Administración del Estado**,

között,

a **Redexis Gas SL**,

a **Repsol Butano SA** (C-546/17)

részvételével folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta elnökhelyettes, az első tanács elnökeként eljárva, J.-C. Bonichot (előadó),
A. Arabadjiev, E. Regan és C. G. Fernlund bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. szeptember 26-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Repsol Butano SA és a DISA Gas SAU képviselőjében F. Castedo Bartolomé, F. Castedo Álvarez, L. Moliner Oliva és A. Rueda García abogados,
 - a spanyol kormány képviselőjében A. Rubio González és A. Gavela Llopis, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében O. Beynet és S. Pardo Quintillán, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2018. december 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2003. L 176., 57. o.) valamint az arányosság elvének – amint azt a Bíróság a 2010. április 20-i Federulity és társai ítéletben (C-265/08, EU:C:2010:205) értelmezte – értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmeket két, a Repsol Butano SA, valamint a DISA Gas SAU és az Administración del Estado (az államot képviselő hivatal, Spanyolország) között folyamatban lévő két jogvitában terjesztették elő, amelyek tárgya a 2015. március 5-i Orden IET/389/2015 por la que se actualiza el sistema de determinación automática de precios máximos de venta, antes de impuestos, de los gases licuados del petróleo envasados y se modifica el sistema de determinación automática de las tarifas de venta, antes de impuestos, de los gases licuados del petróleo por canalización (a palackos, cseppfolyós gáz adók nélküli maximális értékesítési árának automatizált meghatározási rendszerét aktualizáló és a csővezetéken szállított, cseppfolyós gáz adók nélküli maximális értékesítési árának automatizált meghatározási rendszerét módosító 389/2015. számú ipari, energetikai és turisztikai minisztériumi rendelet (a BOE 2015. március 9-i 58. száma; a továbbiakban: IET/389/2015 rendelet) jogszerűsége.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2003/55 irányelv

- 3 A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 211., 94. o.) által hatályon kívül helyezett 2003/55 irányelv 1. cikkében a következőket írta elő:

„(1) Ez az irányelv közös szabályokat állapít meg a földgázszállításra, -elosztásra, -ellátásra és -tárolásra vonatkozóan. Meghatározza a földgázágazat szervezetével és működésével, a piacra jutással, valamint a földgázszállítási, -elosztási, -ellátási és -tárolási engedélyek kiadására vonatkozó eljárásokkal és a hálózatok üzemeltetésével összefüggő szabályokat.

(2) Az ezen irányelvben a földgázra megállapított szabályokat, beleértve a cseppfolyós földgázt (LNG) is, alkalmazni kell a biogázból és a biomasszából származó gázok, valamint egyéb gázfajták esetében is, amennyiben ezek a gázfajták műszakilag megfelelő módon és biztonságosan a földgázhálózatba juttathatók és ott szállíthatók.”

- 4 Ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„A [z EK-] Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek teljes tiszteletben tartásával – különös tekintettel annak 86. cikkére – a tagállamok a földgázágazatban működő vállalkozások számára általános gazdasági érdekből előírhatnak olyan közszolgáltatási kötelezettségeket, amelyek a biztonságra, az ellátás biztonságát is beleértve, az ellátás folyamatosságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre, beleértve az energiahatékonyságot és az éghajlat védelmét, vonatkoznak. Ezeknek a kötelezettségeknek világosan meghatározottaknak, átláthatóaknak, megkülönböztetéstől menteseknek és ellenőrizhetőeknek kell lenniük, és garantálniuk kell a nemzeti fogyasztókhöz való hozzáférés egyenlőségét az Európai Unió földgázipari vállalkozásai számára. Az ellátás biztonsága, az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozás és a környezetvédelmi célok teljesítése vonatkozásában – amint arra ez a bekezdés hivatkozik – a tagállamok hosszú távú tervezést vezethetnek be, figyelembe véve annak lehetőségét, hogy harmadik fél is hozzáférést kér a hálózathoz.”

A 2009/73 irányelv

- 5 A 2009/73 irányelv 1. cikke kimondja:

„(1) Ez az irányelv közös szabályokat állapít meg a földgázszállításra, -elosztásra, -ellátásra és -tárolásra vonatkozóan. Ez az irányelv meghatározza a földgázágazat szervezetével és működésével, a piacra jutással, valamint a földgázszállítási, -elosztási, -ellátási és -tárolási engedélyek kiadására vonatkozó eljárásokkal és a hálózatok üzemeltetésével összefüggő szabályokat.

(2) Az ezen irányelvben a földgázra megállapított szabályokat, beleértve a cseppfolyós földgázt (LNG) is, megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni a biogázból és a biomasszából származó gázok, valamint egyéb gázfajták esetében is, amennyiben ezek a gázfajták műszakilag megfelelő módon és biztonságosan a földgázhálózatba juttathatók és azon keresztül szállíthatók.”

- 6 Ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„A[z EK-] Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek teljes tiszteletben tartásával – különös tekintettel 86. cikkére – a tagállamok a földgázágazatban működő vállalkozások számára általános gazdasági érdekből előírhatnak olyan közszolgáltatási kötelezettségeket, amelyek a biztonságra, az ellátás biztonságát is beleértve, az ellátás folyamatosságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre – beleértve az energiahatékonyságot, a megújuló energiaforrásokból származó energiákat és az éghajlat védelmét – vonatkoznak. Ezeket a kötelezettségeket világosan meg kell határozni, azoknak átláthatóaknak, megkülönböztetéstől mentesnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük, és garantálniuk kell a nemzeti fogyasztókhöz való hozzáférés egyenlőségét a Közösség földgázipari vállalkozásai számára. Az ellátás biztonsága, az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozás és a környezetvédelmi, valamint a megújuló energiaforrásokból származó energiára irányuló célok teljesítése vonatkozásában – ahogy arra ez a bekezdés is hivatkozik – a tagállamok hosszú távú tervezést vezethetnek be, figyelembe véve annak lehetőségét, hogy harmadik fél is kérhet a hálózathoz való hozzáférést.”

A 2006/123/EK irányelv

- 7 A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 376., 36. o.) (5), (8), (17) és (70)–(73) preambulumbekzdése kimondja:
- „(5) Szükséges [...] a szolgáltatók letelepedési szabadságát, valamint a szolgáltatások tagállamok közötti szabad mozgását gátló akadályok elhárítása, valamint e két – a Szerződésben meghatározott – alapvető szabadság gyakorlásához szükséges jogbiztonság garantálása a szolgáltatások igénybevevői és a szolgáltatók számára. Mivel a szolgáltatások belső piacán létező akadályok egyrészt azokat a szolgáltatókat érintik, akik egy másik tagállam területén kívánnak letelepedni, másrészt azokat, akik egy másik tagállam területén szolgáltatást nyújtanak, de ott nem kívánnak letelepedni, szükséges biztosítani a szolgáltatók számára, hogy szolgáltatási tevékenységüket a belső piacon belül valamely tagállamban való letelepedés útján, vagy a szolgáltatások szabad mozgásának jogával élve fejleszthessék. Lehetővé kell tenni, hogy a szolgáltatók – az egyes tagállamokra vonatkozó növekedési stratégiájuk függvényében – választhassanak az említett két szabadság között.
- (8) Helyénvaló, hogy ennek az irányelvnek a letelepedés szabadságára és a szolgáltatások szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseit csak olyan mértékben legyen kötelező alkalmazni, amilyen mértékben az érintett tevékenységek a versenyre nyitottak, így e rendelkezések a tagállamokat sem az általános gazdasági érdekű szolgáltatások liberalizációjára, sem a szolgáltatásokat nyújtó közintézmények magánosítására, sem az egyéb tevékenységek vagy egyes szolgáltatások [helyesen: elosztási szolgáltatások] esetében meglévő monopóliumok eltörlésére nem kötelezik.
- (17) Ez az irányelv kizárólag a gazdasági ellenszolgáltatás fejében végzett szolgáltatásokra terjed ki. [...] Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások olyan szolgáltatások, amelyeket gazdasági ellenszolgáltatás fejében nyújtanak, és ezért azok ezen irányelv hatálya alá tartoznak. Nem tartoznak azonban az irányelv hatálya alá egyes – például a közlekedés területén nyújtott – általános gazdasági érdekű szolgáltatások, míg egyes egyéb – például a postai szolgáltatások területén nyújtott – általános gazdasági érdekű szolgáltatások eltérnek a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó, ezen irányelvben meghatározott rendelkezéstől. [...]
- (70) Ennek az irányelvnek az alkalmazásában, és a Szerződés 16. cikkének sérelme nélkül a szolgáltatások csak abban az esetben tekinthetők általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak, ha azokat az érintett tagállam által a szolgáltatóra bízott valamely közérdekű feladat megvalósításának keretében nyújtják. Ez a megbízás egy vagy több, az érintett tagállamok által meghatározott formájú jogi eszköz révén jön létre, amelyben meghatározzák a feladat pontos természetét.
- (71) Az ezen irányelvben megállapított kölcsönös értékelési folyamat nem érinti a tagállamok arra vonatkozó szabadságát, hogy jogszabályaikban biztosítsák a közérdek – különösen a szociálpolitikai célok tekintetében történő – magas szintű védelmét. Ezen túlmenően a kölcsönös értékelési folyamatnak teljes egészében figyelembe kell vennie az általános gazdasági érdekű szolgáltatások jellegzetességeit, valamint az azokhoz rendelt különleges feladatokat. Ezek indokolhatják a letelepedés szabadságát érintő egyes korlátozásokat, különösen amennyiben ezek a közegészségügyi és a szociálpolitikai célok védelmét szolgálják, és megfelelnek a 15. cikk (3) bekezdésének a), b) és c) pontjában előírt feltételeknek. [...]
- (72) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásoknak [helyesen: szolgálatoknak] a társadalmi és területi kohézióhoz kapcsolódó fontos feladatokat kell ellátniuk. E feladatok ellátását az ezen irányelvben meghatározott értékelési folyamat nem akadályozhatja. Az előbbi feladatok ellátásához szükséges követelményeket nem érintheti ez a folyamat, ugyanakkor a letelepedés szabadságának indokolatlan akadályozásával foglalkozni kell.

(73) [...] A legalacsonyabb és/vagy legmagasabb díjtételeknek a letelepedés szabadságával való összeegyeztethetőségének értékelése csak az illetékes hatóságok által egyes meghatározott szolgáltatások tekintetében előírt díjtételekre vonatkozik, de nem vonatkozik az általános ármeghatározás – például lakóház bérbeadásának esetén alkalmazott – szabályaira.”

8 A 2006/123 irányelv 1. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez az irányelv általános rendelkezéseket állapít meg a szolgáltatók letelepedési szabadságának gyakorlása és a szolgáltatások szabad mozgásának megkönnyítése érdekében, a szolgáltatások magas színvonalának megőrzése mellett.

(2) Ez az irányelv nem foglalkozik sem a közjogi vagy magánjogi jogalanyok számára fenntartott általános gazdasági érdekű szolgáltatások liberalizációjával, sem a szolgáltatást nyújtó közjogi jogalanyok privatizációjával.”

9 Ezen irányelv 2. cikke előírja:

„(1) Ez az irányelv a Közösség valamely tagállamában letelepedett szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokra alkalmazandó.

(2) Ez az irányelv nem alkalmazandó a következő tevékenységekre:

a) általános érdekű nem gazdasági szolgáltatások;

[...]”

10 Az említett irányelvnek a szolgáltatók letelepedésének szabadságáról szóló III. fejezetében található, „Értékelendő követelmények” című 15. cikke így rendelkezik:

„(1) A tagállamok megvizsgálják, hogy jogrendszerük a (2) bekezdésben felsorolt követelmények bármelyikét előírja-e, és biztosítják, hogy bármely ilyen követelmény összeegyeztethető legyen a (3) bekezdésben meghatározott feltételekkel. A tagállamok az említett feltételekkel való összeegyeztethetőség érdekében kiigazítják törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseiket.

(2) A tagállamok megvizsgálják, hogy jogrendszerük a szolgáltatási tevékenység nyújtására való jogosultságot vagy a szolgáltatási tevékenység gyakorlását az alábbi megkülönböztetésmentes [helyesen: hátrányos megkülönböztetéstől mentes] követelmények bármelyikének való megfeleléshez köti-e:

[...]

g) rögzített legalacsonyabb és/vagy legmagasabb díjtételek, amelyeknek a szolgáltatónak meg kell felelnie;

h) a szolgáltató azon kötelezettsége, hogy szolgáltatásával együtt egyéb meghatározott szolgáltatásokat is nyújtson.

(3) A tagállamok ellenőrzik, hogy a (2) bekezdésben említett követelmények megfelelnek-e az alábbi feltételeknek:

a) hátrányos megkülönböztetés tilalma: a követelmények sem közvetlenül, sem közvetve nem lehetnek megkülönböztetőek [helyesen: hátrányosan megkülönböztetőek] az állampolgárság, vagy társaságok esetén a létesítő okirat szerinti székhely helye alapján;

b) szükségesség: a követelményeket a közérdeken alapuló kényszerítő indoknak kell alátámasztania;

c) arányosság: a követelményeknek alkalmasnak kell lenniük a célok teljesítésének biztosítására, nem haladhatják meg az adott cél teljesítéséhez szükséges mértéket, és nem válthatók ki más, ugyanazt az eredményt biztosító, kevésbé korlátozó intézkedéssel.”

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdés az általános gazdasági érdekű szolgáltatások területén hozott jogszabályokra csak annyiban vonatkozik, amennyiben e bekezdések alkalmazása jogilag vagy ténylegesen nem akadályozza az ezekre ruházott különleges feladat teljesítését.

[...]

(6) 2006. december 28-tól a tagállamok nem vezethetnek be semmilyen új, a (2) bekezdésben felsoroltakkal megegyező típusú követelményt, kivéve, ha a követelmény megfelel a (3) bekezdésben meghatározott feltételeknek.

[...]”

A spanyol jog

11 Az 1998. október 7-i Ley 34/1998 del sector de hidrocarburos (a szénhidrogén ágazatról szóló 34/1998.sz. törvény; a BOE 1998. október 8-i 241. száma, 33517. o.) így rendelkezik:

„A cseppfolyós és gáz halmazállapotú szénhidrogének szállítására irányuló tevékenységeket a tárgyilagosság, az átláthatóság és a szabad verseny elveivel összhangban kell folytatni.”

12 E törvény 37. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A nyersolaj finomítására és a kőolajtermékek szállítására, tárolására, elosztására és értékesítésére irányuló tevékenységek a cseppfolyós gázt is beleértve, jelen törvényben foglaltak szerint szabadon végezhetők, nem érintve a más rendelkezésekből és a vonatkozó, különösen a területrendezésre és a fogyasztók és a felhasználók védelmére vonatkozó ágazati szabályozásból esetlegesen eredő, főként adóügyi kötelezettségeket.”

13 Az említett törvény 38. cikke kimondja:

„A kőolajból származó termékek ára szabadon alakítható.”

14 A 34/1998 törvény negyedik átmeneti rendelkezése így rendelkezik:

„A kormány rendelet útján meghatározott képlet segítségével meghatározhatja a palackos cseppfolyós gáz maximális kiskereskedelmi értékesítési árát, amennyiben e piacon nem tekinthetők megfelelőnek a piacra lépés, valamint a verseny feltételei. A maximális ár magában foglalja a házhoz szállítás költségét.”

15 Az 1999. október 1-jei Real Decreto-ley 15/1999 por el que se aprueban medidas de liberalización, reforma estructural e incremento de la competencia en el sector de hidrocarburos (a szénhidrogén ágazat liberalizációjára, szerkezeti átalakítására és a versenyhelyzet fokozására irányuló intézkedések elfogadásáról szóló 15/1999 királyi rendelet törvény; a BOE 1999. október 2-i 236. száma, 35442. o.) 5. cikke így rendelkezett:

(1) A 8 kilogramm [kg] vagy azt meghaladó tömegű tartályokban tárolt palackos cseppfolyós gáz maximális kiskereskedelmi értékesítési ára bruttó 83,4 peseta/kg, ideértve a házhoz szállítás költségét. Ez az ár alkalmazandó a jelen királyi rendelet törvény hatálybalépésétől számított tizenkét hónapos időszak folyamán.

(2) Az ipari- és energiaügyi miniszter rendelet útján, a kormány gazdasági ügyekkel megbízott bizottságának egyetértését követően, az előző bekezdésben meghatározott tizenkét hónapos határidőn belül kidolgozza a palackos cseppfolyós gáz kiskereskedelmi ára rögzítésének rendszerét a piacok szezonális jellegére tekintettel.

(3) Amennyiben e piacon nem tekinthetők megfelelőnek a piacra lépés, valamint a verseny feltételei, az ipari és energiaügyi miniszter miniszteri rendelet útján, a kormány gazdasági ügyekkel megbízott bizottságának egyetértését követően a palackos cseppfolyós gáz ára rögzítésének egyéb rendszereit dolgozhatja ki. A maximális ár magában foglalja a házhoz szállítás költségét”.

16 A 2014. július 4-i Real Decreto-ley 8/2014 de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia (a növekedéssel, a versenyképességgel és a hatékonysággal kapcsolatos sürgős intézkedésekről szóló, 2014. július 4-i 8/2014 királyi rendelet törvény; a BOE 2014. július 5-i 163. száma, 52544. o.) hatályon kívül helyezte a 34/1998 törvény negyedik átmeneti rendelkezését, valamint a 15/1999 királyi rendelet törvény 5. cikkét.

17 A 8/2014 királyi rendelet törvénnyel módosított 34/1998 törvény harmincharmadik kiegészítő rendelkezése az alábbiakat írja elő:

„(1) A tüzelőanyagként felhasznált cseppfolyós gázok keverékei tartályainak kivételével a legalább 8 kilogramm, de legfeljebb 20 kilogramm tömegű tartályokban tárolt, palackozott cseppfolyós gáz szállítására vonatkozó szerződéssel rendelkező felhasználók házhoz szállításra jogosultak.

A tüzelőanyagként felhasznált cseppfolyós gázok keverékei tartályainak kivételével a legalább 8 kilogramm, de legfeljebb 20 kilogramm tömegű tartályokban tárolt, palackozott cseppfolyós gáz ágazatban végzett értékesítései alapján a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező LPG-nagykereskedő az adott területen köteles házhoz szállítást végezni minden, azt kérő személy részére.

(2) A [házhoz] szállítás kötelezettségével terhelt LPG-nagykereskedők jegyzékét háromévente az energiapolitikáért és bányászatért felelős főigazgatónak kell meghatároznia. E határozatot a „hivatalos állami közlönyben [BOE]” teszik közzé.

A kormány az e rendelkezésben előírt kötelezettség teljesítésének feltételeit felülvizsgálja, ha ezt a piac fejlődése és az ágazat üzleti struktúrája megkívánja, de legalább ötévente, vagy e kötelezettséget megszüntnek nyilvánítja.

(3) A jelen törvény 38. cikkében foglaltak sérelme nélkül, amennyiben e piacon nem tekinthetők megfelelőnek a piacra lépés, valamint a verseny feltételei, az iparért, energiaügyekért és a turizmusért felelős miniszter, a kormány gazdasági ügyekkel megbízott bizottságának egyetértését követően megállapítja a legalább 8 kilogramm, de legfeljebb 20 kilogramm tömegű, 9 kilogrammot meghaladó táratömegű tartályokban tárolt, cseppfolyós gáz maximális kiskereskedelmi értékesítési árát, a tüzelőanyagként felhasznált cseppfolyós gázok keverékei tartályainak kivételével, ezen árak konkrét értékeit, vagy ezen árak meghatározásának és automatikus frissítésének rendszerét rögzítve. A maximális ár magában foglalja a házhoz szállítás költségét.

(4) Az előző bekezdésekben foglalt rendelkezések sérelme nélkül, abban az esetben, ha a házhoz szállítás kötelezettségével terhelt LPG-nagykereskedő legalább 8 kilogramm, de legfeljebb 20 kilogramm tömegű, 9 kilogrammot meghaladó táratömegű tartályokkal nem rendelkezik, a maximális áron történő házhoz szállítás (3) bekezdésben említett kötelezettsége e nagykereskedő esetében az adott területen kiterjed a 9 kilogrammnál alacsonyabb táratömegű tartályokra.

(5) Az LPG-nagykereskedőknek a szállított cseppfolyós gázzal és az előző bekezdésekben említett maximális kiskereskedelmi árakról a kötelezettségeik teljesítéséhez – különösen a házhoz szállítás kötelezettségének alkalmazása, elemzése és nyomon követése céljából – szükséges információt az energiapolitikáért és a bányászatért felelős főigazgatóság rendelkezésére kell bocsátaniuk.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 18 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a Repsol Butano és a DISA Gas közigazgatási kereseteket indított a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) előtt az IET/389/2015 rendelettel szemben.
- 19 Keresete alátámasztásául a Repsol Butano arra hivatkozik, hogy a palackozott cseppfolyós gáz (a továbbiakban: LPG) maximális árai rögzítésének az IET/389/2015 rendelet által bevezetett rendszere ellentétes az érintett ágazat liberalizációjával, továbbá hátrányosan megkülönböztető. A DISA Gas azt állítja, hogy az LPG palackok szabályozott maximális áron történő házhoz szállításának kötelezettsége hátrányosan megkülönböztető, amennyiben minden egyes, a spanyol szabályozás által meghatározott földrajzi területen egyetlen gazdasági szereplőt terhel. Ezenfelül e rendszer állítása szerint ellentétes az ágazat liberalizációjával és az arányosság elvével. E rendszer elősegíti továbbá a verseny torzulását.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az IET/389/2015 rendeletet, amelynek célja különösen a palackozott LPG maximális értékesítési ára automatikus meghatározási rendszerének aktualizálása, a szénhidrogének ágazatára vonatkozó spanyol szabályozás, azaz a 34/199 törvénynek a 8/20148 királyi rendelet törvénnyel beiktatott harmincharmadik kiegészítő rendelkezése alapján fogadták el.
- 21 E rendelkezés előírja egyrészt, hogy a Ministro de Industria, Energía y Turismo (az iparért, energiaügyekért és a turizmusért felelős miniszter, Spanyolország), „amennyiben e piacon nem tekinthetők megfelelőnek a piacra lépés, valamint a verseny feltételei”, megállapítja a legalább 8 kilogramm, de legfeljebb 20 kilogramm tömegű, 9 kilogrammot meghaladó táratömegű tartályokban tárolt, cseppfolyós gáz maximális kiskereskedelmi értékesítési árát. Amennyiben ilyen palackok nem állnak rendelkezésre, a maximális értékesítési ár más palackokra is vonatkozik.
- 22 Másrészt e jogszabályi rendelkezés azon gázpalackok házhoz szállítására vonatkozó kötelezettséget ír elő, amelyek tekintetében a szabályozott árat alkalmazni kell. A szállítás költségét a maximális ár magában foglalja. E kötelezettség azokat a gazdasági szereplőket terheli, akik a 8 kilogramm és 20 kilogramm közötti palackokban tárolt LPG ágazatában a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkeznek a Spanyol Királyság különböző részein, így a félszigeten, a Baleár-szigeteken, a Kanári-szigeteken, valamint Ceutában és Melillában. A házhoz szállítás kötelezettségével terhelt gazdasági szereplők jegyzékét az energiapolitikáért és bányászatért felelős főigazgatónak kell háromévente meghatároznia. A 34/1998 törvény harmincharmadik kiegészítő rendelkezése értelmében a kormány az e rendelkezésben előírt kötelezettség teljesítésének feltételeit felülvizsgálja, „ha ezt a piac fejlődése és az ágazat üzleti struktúrája megkívánja, de legalább ötévente”, vagy e kötelezettséget megszüntetnek nyilvánítja.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli ezenfelül, hogy a 8/2014 királyi rendelet törvény elfogadását megelőzően a 34/1998 törvény egyéb rendelkezései már előírták a palackozott LPG maximális értékesítési ára rögzítésének lehetőségét, valamint a házhoz szállítási kötelezettséget. E bíróság szerint ezen intézkedéseket 1998 óta folyamatosan vezették be és hosszabbították meg annak ellenére, hogy a vonatkozó szabályozás azokat kifejezetten átmeneti jelleggel ruházta fel. Ezen intézkedések ilyen hosszú időszakon keresztül történő meghosszabbítása akadályozhatja az új gazdasági szereplők piacra lépését. E gazdasági szereplők helyzete azzal jellemezhető, hogy az adott területen legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező gazdasági szereplő igazgatási úton rögzített maximális áron kínálja a palackozott LPG-t, amely ár ezenfelül a házhoz szállítás díját is magában foglalja.

- 24 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy a házhoz szállítást magában foglaló maximális ár előírása akadályozhatja új gazdasági szereplők piacra lépését. Nyilvánvaló, hogy amennyiben e gazdasági szereplők könnyebb palackokat használnak, amelyek nem tartoznak a szabályozott ár hatálya alá, szabadon határozhatják meg az árat. Mindazonáltal a gyakorlatban nem tekinthetnek el ettől az ártól, különben nem rendelkeznének a megvalósítandó beruházásokat igazoló kereslettel. Okkal feltételezhető tehát, hogy ezen intézkedések valójában a piac befagyasztásának hatásával járnak, akadályozva a szabad versenyt.
- 25 Ami az alapügy tárgyát képező intézkedéseknek az uniós joggal való összeegyeztethetőségét illeti, a Bíróság kimondta 2010. április 20-i *Federutility* és társai ítéletében (C-265/08, EU:C:2010:205), hogy a földgáz piacról szóló 2003/55 irányelvvel nem ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, olyan nemzeti szabályozás, amely referenciaár megállapítása útján arra irányuló általános gazdasági érdeket követ, hogy a földgázellátás ára a végső fogyasztók számára méltányos szinten maradjon, feltéve, hogy e szabályozás figyelembe veszi a liberalizációra és a végfogyasztó védelmére irányuló célokat, továbbá szükséges, és korlátozott időtartamú.
- 26 A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) úgy ítélte meg, hogy az ezen ítéletben kialakított szempontok alkalmazhatók a palackozott cseppfolyós gáz piacára is, feltéve, hogy e piac közönségi dimenzióval rendelkezik, még a kifejezetten e piacra irányadó uniós szabályozás hiányában is.
- 27 A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a jelen ügyekben a palackozott cseppfolyós gáz maximális árát rögzítő intézkedés minősülhet a szociálisan kiszolgáltatók védelmét szolgáló intézkedésnek, amennyiben annak biztosítására irányul, hogy a végfogyasztó számára a beszerzési árát észszerű szinten tartsa. Ugyanez vonatkozik a házhozszállítási kötelezettségre. Ezen intézkedések tehát az EUMSZ 106. cikk szerinti általános gazdasági érdekű célokat követnek.
- 28 Ezen intézkedések mindazonáltal általános és különbségtétel nélküli jellegűek, amennyiben valamennyi fogyasztóra vonatkoznak. Ezenkívül, noha kitűnik az irányadó szabályozásból, hogy ezen intézkedések átmeneti jellegűek, és akkor újítják meg őket, „amennyiben e piacon nem tekinthetők megfelelőnek a piacra lépés, valamint a verseny feltételei”, több mint 18 éve hatályban vannak.
- 29 Következésképpen kétséges, hogy ezen intézkedések a 2010. április 20-i *Federutility* és társai ítélet (C-265/08, EU:C:2010:205) és az arányosság elvének fényében összeegyeztethetők-e az uniós joggal.
- 30 E körülmények között a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) A [2010. április 20-i *Federutility* ítéletben, C-265/08, EU:C:2010:205] kialakított ítélkezési gyakorlatra tekintettel, összeegyeztethető-e az utóbbival, illetve tiszteletben tartja-e az arányosság elvét a cseppfolyós gázt tartalmazó palackra vonatkozóan a maximális ár meghatározása, amennyiben az szociálisan kiszolgáltatók védelmére irányuló intézkedés, ha az alább felsorolt körülmények bármelyike külön-külön vagy egyidejűleg bekövetkezik:
- az intézkedést valamennyi fogyasztóra nézve általános jelleggel és határozatlan időre fogadják el, »amennyiben e piacon nem tekinthetők megfelelőnek a piacra lépés, valamint a verseny feltételei«,
 - az intézkedés már több mint 18 éve hatályban van,
 - az intézkedés hozzájárulhat a szűkös versenyhelyzet befagyasztásához azzal, hogy akadályozza az új gazdasági szereplők belépését?

2) A [2010. április 20-i Federutility és társai ítéletben, C-265/08, EU:C:2010:205] kialakított ítélkezési gyakorlatra tekintettel, összeegyeztethető-e az utóbbival, illetve tiszteletben tartja-e az arányosság elvét, hogy meghatározott földrajzi területen az erőfőlényben lévő gazdasági szereplő számára előírják a palackos cseppfolyós gáz házhozszállítási kötelezettségét, amennyiben az a szociálisan kiszolgáltatott fogyasztók és a nehezen megközelíthető területeken élők védelmét szolgáló intézkedés, ha az előző kérdésben felsorolt körülmények bármelyike külön-külön vagy egyidejűleg bekövetkezik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 31 Kérdéseivel, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az arányosság elvét akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétesek az olyan intézkedések, mint amelyek az alapügyek tárgyát képezik, amelyek rögzítik a legalább 8 kilogramm, de legfeljebb 20 kilogramm tömegű, 9 kilogrammot meghaladó táratömegű tartályokban palackozott LPG maximális árát, és az érintett ágazatban egy adott földrajzi terület piacán a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező gazdasági szereplő számára házhozszállítási kötelezettséget ír elő. A kérdést előterjesztő bíróság ezzel összefüggésben a 2010. április 20-i Federutility és társai ítéletből (C-265/08, EU:C:2010:205) eredő szempontokra hivatkozik.
- 32 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ezen ítéletben a Bíróság a 2003/55 irányelvnek, közelebbről annak a földgáz ágazatban általános gazdasági érdekből történő tagállami beavatkozásáról szóló 3. cikke (2) bekezdésének az értelmezéséről határozott. Ennek keretében a Bíróság állást foglalt azon szempontokról, amelyek lehetővé teszik egy olyan intézkedés arányosságának értékelését, amely a földgáz végfogyasztó által fizetendő beszerzési referenciaárát határozza meg.
- 33 A 2003/55 irányelvet hatályon kívül helyezte a 2009/73 irányelv, amely 3. cikkének (2) bekezdése lényegében azonos a 2003/55 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésével, és a Bíróság 2016. szeptember 7-i ANODE ítéletében értelmezés (C-121/15, EU:C:2016:637) tárgyát képezi.
- 34 E két irányelv alkalmazási körét 1. cikkük határozza meg. E rendelkezések értelmében ezen irányelveket a földgázra, a biogázból és a biomasszából származó gázokra, valamint egyéb gázfajtákra kell alkalmazni, amennyiben ezek a gázfajták műszakilag megfelelő módon és biztonságosan a földgázhálózatba juttathatók, és azon keresztül szállíthatók.
- 35 Amint arra a spanyol kormány és az Európai Bizottság rámutatott a Bíróság elé terjesztett észrevételeiben, technikailag nem lehetséges az LPG-t biztonságos módon a földgázhálózatba juttatni és azon keresztül szállítani. Ennélfogva, amint arra a kérdést előterjesztő bíróság helytálló módon rámutatott, azt a következtetést kell levonni, hogy a kizárólag az LPG értékesítésére irányadó nemzeti szabályok nem tartoznak sem a 2003/55 irányelv, sem a 2009/73 irányelv alkalmazási körébe.
- 36 Ebből az következik, hogy a 2003/55 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése és a 2009/73 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése, amint azokat a Bíróság a 2010. április 20-i Federutility és társai ítéletben (C-265/08, EU:C:2010:205) és a 2016. szeptember 7-i ANODE ítéletben (C-121/15, EU:C:2016:637) értelmezi, nem releváns az alapjogviták megoldása szempontjából.
- 37 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor kétségeket táplál a tekintetben, hogy miként kell alkalmaznia az előtte folyamatban lévő jogviták tárgyát képező intézkedések tekintetében az arányosság elve tiszteletben tartása értékelésének a 2010. április 20-i Federutility és társai ítéletben (C-265/08, EU:C:2010:205) kialakított szempontjait.
- 38 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. A

Bíróságnak ebből a szempontból adott esetben át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket. Emellett a Bíróság figyelembe vehet olyan uniós jogi normákat, amelyekre a nemzeti bíróság kérdésének megfogalmazásakor nem hivatkozott (2018. november 29-i *baumgarten sports & more* ítélet, C-548/17, EU:C:2018:970, 22. pont).

- 39 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az arányosság elve az uniós jog általános elvei közé tartozik, amely általános elveket az uniós jog alkalmazási körébe tartozó vagy azt végrehajtó nemzeti szabályozásoknak tiszteletben kell tartaniuk (2014. március 6-i *Siragusa* ítélet, (C-206/13, EU:C:2014:126, 34. pont).
- 40 A jelen ügyekben vitathatatlan, hogy az alapügyek tárgyát képező intézkedések akadályozhatják új gazdasági szereplők egy csekély mértékű versennyel jellemezhető piacra történő belépését. A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy ezen intézkedések így sérthetik az EUM-Szerződés által biztosított alapvető szabadságokat. Úgy ítéli meg mindazonáltal, hogy ezen intézkedések általános gazdasági célt követnek, nevezetesen a kiszolgáltatott fogyasztók észszerű áron történő energiaellátását. A kérdést előterjesztő bíróság ebben az összefüggésben keres választ arra, hogy ezen intézkedések, a belső piacra gyakorolt korlátozó hatásai, valamint a követett cél fényében arányosak-e.
- 41 Meg kell állapítani, hogy az olyan intézkedések, mint amelyek az alapügyek tárgyát képezik, és amelyek rögzítik a bizonyos gáztartályokban tárolt, palackozott LPG maximális árát, valamint az adott földrajzi terület piacán az érintett ágazatban legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező gazdasági szereplő számára házhozzállítási kötelezettséget írnak elő, a szolgáltatásnyújtók letelepedési szabadságának korlátozását valósítják meg a 2006/123 irányelv értelmében, és ezen irányelv alkalmazási körébe tartoznak.
- 42 Ugyanis egyrészt a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének g) pontja a „rögzített [...] legmagasabb díjtételek[et], amelyeknek a szolgáltatónak meg kell felelnie”, kifejezetten az ezen irányelv 4. cikke 7. pontjának értelmében vett „követelmények” közé sorolja, amelyek a szolgáltatásnyújtók letelepedési szabadságát befolyásoló feltételeknek minősülnek (lásd analógia útján: 2015. december 23-i *Hiebler* ítélet, C-293/14, EU:C:2015:843, 51. pont). Másrészt az egyes gazdasági szereplőket a palackozott LPG ágazatában fennálló piaci részesedésük alapján terhelő házhozzállítási kötelezettség a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének h) pontja értelmében vett „egyéb meghatározott szolgáltatásnak” minősül, amelyet az alkalmazandó nemzeti szabályok szerint, az e gáz értékesítéséből álló főszolgáltatással együtt kell nyújtani.
- 43 Egyébiránt a 2006/123 irányelv (17), (70) és (72) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjából kifejezetten kitűnik, hogy az irányelv által felállított szabályok főszabály szerint az összes általános gazdasági érdekű szolgáltatásra alkalmazandók, mivel kizárólag az általános, nem gazdasági érdekű szolgáltatások nem tartoznak e szabályok alkalmazási körébe (lásd ebben az értelemben: 2015. december 23-i *Hiebler* ítélet, C-293/14, EU:C:2015:843, 43. és 44. pont).
- 44 A 2006/123 irányelv 15. cikkének (2) bekezdésében foglalt listában előírt követelményeket a tagállamoknak értékelniük kell. E 15. cikk (1) bekezdése ugyanakkor felhatalmazza a tagállamokat, hogy ilyen követelményeket tartsanak fenn vagy – adott esetben – vezessenek be jogrendszerükbe, feltéve azonban, hogy azok összeegyeztethetők a hátrányos megkülönböztetés tilalmának, a szükségességnek és az arányosságnak az említett 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott feltételével (lásd ebben az értelemben: 2015. december 23-i *Hiebler* ítélet, C-293/14, EU:C:2015:843, 54. pont).
- 45 Így a 2006/123 irányelv 15. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi a letelepedési szabadság olyan korlátozásának igazolását, mint amely az LPG maximális árának rögzítéséből és a házhozzállítási kötelezettségből ered. E rendelkezés e célból az arra vonatkozó feltételek betartását követelik meg, hogy e korlátozás először is ne valósítson meg állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetést, továbbá közérdeken alapuló kényszerítő indok támassza alá, végül alkalmas legyen a kívánt célkitűzés

elérésének biztosítására, ne haladja meg az annak eléréséhez szükséges mértéket, és ne legyen kiváltható más, ugyanazt az eredményt biztosító, kevésbé korlátozó intézkedéssel (lásd ebben az értelemben: 2015. december 23-i Hiebler ítélet, C-293/14, EU:C:2015:843, 55. pont).

- 46 Ami az általános gazdasági érdekű szolgáltatások kezelését végző vállalkozásokat illeti, a 2006/123 irányelv 15. cikkének (3) bekezdéséből ezenfelül kitűnik, hogy a 15. cikk (1)–(3) bekezdése csak annyiban alkalmazandó a releváns nemzeti jogszabályokra, amennyiben alkalmazásuk jogilag vagy ténylegesen nem akadályozza az ezekre ruházott különleges feladat teljesítését.
- 47 Mindazonáltal, amint az kitűnik magának a 2006/123 irányelv 15. cikke (4) bekezdésének a szövegéből, amennyiben a hátrányos megkülönböztetés, szükségesség és arányosság e 15. cikk (3) bekezdésében előírt feltételeinek alkalmazása nem akadályozza az illetékes hatóság által valamely általános gazdasági érdekelttségű szolgálatra ruházott különleges feladat teljesítését, azokat teljesíteni kell.
- 48 A fentiek fényében, a kérdést előterjesztő bíróság kérdésének hasznos megválaszolása céljából úgy kell tekinteni, hogy e bíróság arra keres választ, hogy az arányosság 2006/123 irányelv 15. cikke (3) bekezdésének c) pontjában előírt feltételét akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétesek az olyan intézkedések, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek rögzítik a legalább 8 kilogramm, de legfeljebb 20 kilogramm tömegű, 9 kilogrammot meghaladó táratömegű tartályokban palackozott LPG maximális árát, és az érintett ágazatban egy adott földrajzi terület piacán a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező gazdasági szereplő számára házhozzállítási kötelezettséget írnak elő.
- 49 Noha a nemzeti bíróság feladata a nemzeti intézkedések uniós joggal való összeegyeztethetőségének vizsgálata, a Bíróság az előtte folyamatban lévő ügy megoldása szempontjából hasznos útmutatásokat adhat számára (2019. február 14-i Nestrade ítélet, C-562/17, EU:C:2019:115, 36. pont).
- 50 A jelen ítélet 31. pontjából kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság ebben az összefüggésben különösen a 2010. április 20-i Federutility és társai ítéletben (C-265/08, EU:C:2010:205) a földgázágazatba való állami beavatkozás arányossága tekintetében kialakított szempontok alkalmazhatósága és értelmezése tekintetében táplál kételyeket.
- 51 Amint azt a jelen ítélet ugyancsak kiemelte, a földgáz ágazatát a 2009/73 irányelv szabályozza. Ezen irányelv célja, hogy a földgáz teljesen és ténylegesen nyitott és versengő belső piacát kialakítsa, ahol valamennyi fogyasztó szabadon megválaszthatja szolgáltatóját, és ahol valamennyi szolgáltató szabadon nyújthatja szolgáltatásait az ügyfeleinek, ami feltételezi, hogy a földgáz beszerzési ára kizárólag a kínálat és kereslet összefüggésében rögzíthető (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 7-i ANODE ítélet, C-121/15, EU:C:2016:637, 26. pont).
- 52 Ezenkívül a Bíróság kimondta, hogy a földgáz árába való állami beavatkozásnak ahhoz, hogy megfeleljen az arányosság elvének, szükségszerűen korlátozott ideig kell tartania, ami nem lépi túl az általános gazdasági érdekre irányuló cél megvalósítása érdekében szükséges mértéket (lásd ebben az értelemben: 2010. április 20-i Federutility és társai ítélet, C-265/08, EU:C:2010:205, 33. és 35. pont).
- 53 E megfontolások alkalmazandók az arányosság 2006/123 irányelv 15. cikke (3) bekezdésének c) pontjában előírt feltételre is.
- 54 Nyilvánvaló, hogy a tagállamok a 2006/123 irányelv 15. cikkének (2) bekezdésében említettekkel megegyező típusú követelményeket tarthatnak fenn vagy adott esetben vezethetnek be, feltéve, hogy azok összeegyeztethetők a hátrányos megkülönböztetés tilalma, a szükségesség és az arányosság ugyanezen 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott feltételével (2015. június 16-i Rina Services és társai ítélet, C-593/13, EU:C:2015:399, 33. pont).

- 55 Ugyanakkor egy ilyen követelmény arányosság elvével való összhangjának értékelése időben változhat az érintett piac és annak alakulása függvényében. Ezenkívül célszerű elkerülni, hogy a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdésében előírt feltételek valamelyikének fenntartása állandósítsa a belső piac megvalósításának akadályát.
- 56 Ezzel összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy az alkalmazandó nemzeti jog a közigazgatást kötelezi-e, és milyen mértékben kötelezi, a beavatkozás szükségességének és módjának rövid időközönként történő rendszeres felülvizsgálatára az érintett piac fejlődésének függvényében (2010. április 20-i Federutility és társai ítélet, C-265/08, EU:C:2010:205, 35. pont).
- 57 E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a 8/2014 királyi törvényrendelettel módosított 34/1998 törvény harmincharmadik kiegészítő rendelkezése azt írja elő, hogy az iparért, energiaügyekért és a turizmusért felelős miniszter meghatározza az LPG maximális értékesítési árát, „amennyiben e piacon nem tekinthetők megfelelőnek a piacra lépés, valamint a verseny feltételei”. Ezenkívül e rendelkezésből az következik, hogy a házhozzállítási kötelezettséget felülvizsgálja, ha „ezt a piac fejlődése és az ágazat üzleti struktúrája megkívánja, de legalább ötévente”.
- 58 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy e nemzeti rendelkezés megfelel-e a jelen ítélet 56. pontjában említett, rendszeres felülvizsgálatra vonatkozó kötelezettségnek.
- 59 Egyébiránt a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból kitűnik, hogy az alkalmazandó nemzeti jog az LPG maximális értékesítési ára rendszeres időközönként történő felülvizsgálatának mechanizmusát írja elő, hogy az tükrözze a költségek alakulását, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata. Amint azt a Bíróság megállapította, e mechanizmus, amely csak e díjak mértékének időszakos felülvizsgálatára, nem pedig az árakba való állami beavatkozás szükségességére vagy módszereire vonatkozik, nem minősülhet a szóban forgó intézkedés időbeli korlátozásának (2016. szeptember 7-i ANODE ítélet, C-121/15, EU:C:2016:637, 62. pont).
- 60 Ezt követően meg kell állapítani, hogy önmagában az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokban hivatkozott azon tény alapján, hogy az alapügy tárgyát képező intézkedések, átmeneti jellegük ellenére, 1998 óta hatályban vannak Spanyolországban, nem állapítható meg, hogy ezen intézkedések nem megfelelőek. A spanyol kormány Bíróság előtt előterjesztett észrevételeiből kitűnik ugyanis, hogy a palackozott LPG spanyol piacát recesszió jellemzi a földgáz piacának terjeszkedése folytán. Az értékesítések ebből eredő csökkenése növeli az e piacon működő gazdasági szereplők költségeit, és megnehezíti az új versenytársak letelepedését, amelyek nyomást gyakorolhatnak az árakra. A kérdést előterjesztő bíróság feladata e tényezők vizsgálata és tekintetbevétele az alapügy tárgyát képező intézkedések arányosságának értékelése során.
- 61 Ezenkívül a szabályozott ár és a házhozzállítási kötelezettség a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint kizárólag a legalább 8 kilogramm, de legfeljebb 20 kilogramm tömegű, 9 kilogrammot meghaladó táratömegű tartályokban palackozott LPG-re vonatkozik. E gáz más tartályokban történő kereskedelme nem tartozik e kötelezettségek hatálya alá. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróságra hárul annak vizsgálata, hogy az alapügy tárgyát képező intézkedések azzal a hatással járnak-e, hogy csökkentik, sőt akár nullává teszik a nem szabályozott LPG kereskedelmének jövedelmezőségét. Ez az eset állhatna fenn például akkor, ha a releváns spanyol szabályozás alkalmazásában rögzített maximális ár lényegesen alacsonyabb volna a piaci árnál, amint azt az alapeljárások felperesei állítják.
- 62 Végül a szükségesség követelményét a szóban forgó intézkedés személyi hatályának, pontosabban szólva kedvezményezettjeinek a szempontjából is értékelni kell (2010. április 20-i Federutility és társai ítélet, C-265/08, EU:C:2010:205, 39. pont).
- 63 E tekintetben a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból kitűnik, hogy a vitatott intézkedések a lakossági fogyasztókat, nem pedig a vállalkozásokat érintik, ami megfelel az ezen intézkedések által követett célnak, vagyis a kiszolgáltatók észszerű áron történő energiaellátásának.

- 64 Egyébiránt nyilvánvaló, hogy a lakossági fogyasztók attól függetlenül az alapügy tárgyát képező intézkedés hatálya alá tartoznak, hogy szociálisan kiszolgáltatottak, vagy hogy nehezen megközelíthető területeken, az LPG értékesítési pontoktól távol laknak-e. Noha ez a körülmény főszabály szerint jelzéseként szolgálhat arra vonatkozólag, hogy ezen intézkedések túlmennek azon, ami céljuk eléréséhez szükséges, ettől még az arányosság elve nem akadályozza meg szükségszerűen, hogy a vitatott intézkedések valamennyi lakossági fogyasztóra vonatkozzanak (lásd ebben az értelemben: 2010. április 20-i Federutility és társai ítélet, C-265/08, EU:C:2010:205, 40. pont). A kérdést előterjesztő bíróságnak ezzel összefüggésben meg kell vizsgálnia, hogy van-e lehetőség, illetve alkalom olyan intézkedések meghozatalára, amelyek főként a kiszolgáltatott fogyasztókat érintik. E tekintetben releváns elemnek tekinthetők az alapügyek felpereseinek és a spanyol kormánynak a felváltó intézkedések meghozatalának kivitelezhetőségére és az ezen intézkedések esetleges gazdasági hatásaira vonatkozóan előterjesztett észrevételei.
- 65 A fenti megfontolások fényében az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az arányosság 2006/123 irányelv 15. cikke (3) bekezdésének c) pontjában előírt feltételét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétesek az olyan intézkedések, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek rögzítik a palackozott LPG maximális árát, és egyes gazdasági szereplők számára házhozzállítási kötelezettséget írnak elő, feltéve, hogy ezen intézkedéseket korlátozott ideig tartják fenn, és azok nem lépik túl az általános gazdasági érdekre irányuló cél megvalósítása érdekében szükséges mértéket.

A költségekről

- 66 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az arányosság belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikke (3) bekezdésének c) pontjában előírt feltételét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétesek az olyan intézkedések, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek rögzítik a palackozott cseppfolyós gáz maximális árát, és egyes gazdasági szereplők számára házhozzállítási kötelezettséget írnak elő, feltéve, hogy ezen intézkedéseket korlátozott ideig tartják fenn, és azok nem lépik túl az általános gazdasági érdekre irányuló cél megvalósítása érdekében szükséges mértéket.

Aláírások